

Szalony Irodalom • Művészet • Jelenlét

a Laffert Kúria folyóirata - I. évfolyam 2. szám 2020. május

Tartalom

Anyák napjára	
Weöres Sándor: Buba éneke	
	<i>3. oldal</i>
Kiskun Farkas László emlékére	
	<i>5. oldal</i>
Fekete István: Részlet	
	<i>11. oldal</i>
Földes Imre: Távozás engedély nélkül	
	<i>12. oldal</i>
Kőműves Klára: - iránytű -	
	<i>15. oldal</i>
Kovács Attila fotói	
	<i>16. oldal</i>
Interjú: Gera Marina	
	<i>18. oldal</i>
Mikó F. László: Minden más lett	
	<i>20. oldal</i>
Arnóti András A és B	
	<i>31. oldal</i>
#karantenmuveszet	
	<i>34. oldal</i>
Baláti-Bredák Alexandra: A lemosott smink	
	<i>36. oldal</i>
Egyperces novellák	
	<i>39. oldal</i>
Kulturális körkép	
	<i>41. oldal</i>

*

Impresszum

Kiadja a Dunaharaszti József Attila Művelődési Ház * Felelős kiadó: Gáll Sándor intézményvezető * Szerkesztőség: Arnóti András, Baláti-Bredák Alexandra, Hajdu Zsolt, Mikó F. László, Gáll Sándor * Címoldal: Nyári A. Ildikó: *Május* - selyemkollázs
Elérhetőség: Laffert Kúria 2330 Dunaharaszti, Fő út 172. /szalon@laffertkuria.hu/

Köszöntjük az édesanyákat!

Weöres Sándor:

Buba éneke

Ó ha cinke volnék,
Útra kelnék,
Hömpölygő sugárban
Énekelnék-
Minden este
Morzsára, buzára
Visszaszállnék
Anyám ablakára.

Ó ha szellő volnék,
Mindig fújnék,
Minden bő kabátba
Belebújnék -
Nyári éjen,
Fehér holdsütésben
Elcsitulnék
Jó anyám ölében.

Ó ha csillag volnék
Kerek égen,
Csorogna a földre
Sárga fényem-
Jaj, de onnan
Vissza sose járnék,
Anyám nélkül
Mindig sírdogálnék.

Kiskun Farkas László

a tanár-költő

1934-ben született Kiskunlacházán. Édesapja kiskereskedő, az államosítás után trafikos volt. Édesanyját korán elvesztette. A középiskolát Cegléden, a főiskolát és egyetemet Szegeden végezte. Már gyerekkorában írt verseket és tudatosan költőnek készült, levélbarátságban volt József Jolánnal. Tanárként tanított általános iskolában, közép-, és főiskolán; Ózdon, Cegléden, Szegeden, Zsámbékon, Dunaharasztin a Baktay Ervin, Szigetszentmiklóson – már nyugdíjasként – a Batthyány Kázmér Gimnáziumban. Írásai különböző folyóiratokban, napilapokban, antológiákban és a Tiszatájban jelentek meg. Első, 1995-ben szerkesztett verseskötetének kiadását már nem érte meg. Néhány héttel a „Tegnap ének” című könyv megjelenése előtt önmészázó élete végét ért. 1995. szeptember 14-én temették el Dunaharasztin. Özszeállításunkban rá emlékezünk. A versekhez Lehel Endre készített grafikákat.

Tegnap ének

Tegnap dal, gyászének, zsoltár.

Te énekelted, ez te voltál.

Dicsértél percet s káromoltál.

Hogy szebb legyen a lesz a voltnál.

S én veled együtt énekeltem,

hogy lehető a lehetetlen,

bár élve örökké jelenben,

az ember napról napra lettem.

Hiszem: kell egy tegnapi ének

házául a holnap hitének.

Öleljen, üssön értem, érted,

s legyen kicsit könnyebb az élet!

Jóemborsors

„Kenyérrre lehet kenni-mondták-,
olyan szelíd: a légynek sem vét.”
S hogy szavuk tettel igazolják,
alaposan a falhoz kenték.

Hát még ha hinném is!

Ördög vagyok, az angyalát,
annyian ócsárolnak itt,
így hát biztos, hogy odaát
angyal leszek, az ördögöt!

Töredék az őszeől

Emléke leng csak mára fán
a boldog, nyári lombnak.
Romos toronyban vézna tél
keszeg legényke kongat.

Állunk, nézzük a határt.
Nincs szó az elmúlásra.

Válasz, amelyet egy barátja kérdésére adott, hogylétére vonatkozóan

„Hogy vagy?”- Jól vagyok, köszönöm.
Az életem csupa öröm.

Költő vagyok, naponta szinte
megjelenik egy új dalom
a Hazai Asztalfiókban.
Jó kis lapocska, mondhatom.
Hidd el, barátom, prima érzés,
hogy, nem zaklatnak sohasem
kéziratért egyéb lapok, s a
Kiadó is hágy békiben.

„S különben hogy vagy?”- Jól vagyok, köszönöm.
Az életem csupa öröm.

Fiatalokat oktatok, s e
munka már maga jutalom.
Tegnap is, képzeld el beverték
diákjaim az ablakom.
Tudod, jólesik olykor-olykor
ilyen spontán elismerés,
ilyen kedélyes apróságok.
Egy fél téglá volt az egész

„S különben hogy vagy?”- Jól vagyok, köszönöm.
Az életem csupa öröm.

Emlékszel, többször emlegettem:
volt egy szelíd-szép kedvesem.
De hát a sok megárt a jóból,
s Ő nem akart rosszat nekem.
Mielőtt még a boldogságtól
meghibbant volna az agyam,
elment egy árva bokszolóval,
s most roppant jól érzem magam.

„S különben hogy vagy?”- Köszönöm.
Az életem csupa öröm.
De bocsáss meg, beszélgetésünk
holnap folytatom boldogan,
most jut eszembe: sietek, mert
ma még fel kell kötnöm magam.

Láttam az Istent

Láttam az Istent. Ezer arca volt,
Kiáltozott és harci dalt dalolt,
követ dobott kapukra, ablakokba,
hol fondor szívű, hűtlen papjai
az ítéletre vártak szívszorongva.

Láttam az Istent. Megállt haragos
szavát hallván a sárga villamos,
és ijedtében mosolygott a rendőr.
Láttam az Istent. Előjött sivár
házak odvából, nem a szent egekből.

Láttam az Istent. Lármázva haladt,
ezer arcában láttam magamat,
az én szavamat dörögte az égig,
a meghagyta, hogy a jelenés után
tovább hirdessem hatalmas igéit.

Fekete István

„Április mosolygott és öltözködött.

Nyúltak a fák az ég felé, forrósodtak a tojások a fészekben, sűrűsödtek a cserjék, új ágakat növesztve, tántorogva repültek a lepkék a napsugárban, a virágok minden kis szellővel virágport és szerelmet leheltek a levegőbe, és az erdészeti irodában új erdők, új magvak, új kertek tervei születtek, boldogulására és örömére az embereknek.

Valami volt a levegőben.

Április úgy érezte, minden szív benne dobog, minden megpattant tojás benne lüktet, minden sóhaj, vágy, szerelem kinyílt már az erdőn. Felvette hát legragyogóbb ruháját, gyöngyvirág koszorút tett homlokára, végigszaladt a nyiladékokon, mint a fény, és bekiáltott a csalitokba és öregerdőbe:

– Daloljatok, madarak!

Ekkor egy pillanatra csend lett, aztán felzendült az örök kórus.

Aztán halkult, elhalt, mint a sóhajlás, mert fény ereszkedett az erdőre. A fában gyorsabban lüktettek az édes nedvek, a kérgek tágultak, a tojások megrepedtek, reszkető lábú, egynapos özfiak álltak a sűrűben, és szimatolták a levegőt, amely szagos volt, mint a lakodalmi csokor.

Alkonyodott az erdő; a tűnő nap glóriájából ekkor elindult egy legény, s az öreg tölgy mellett lelépett a földre.

– Üdvözöllek – mondta a vén fa –, nem tudok már meghajolni, uram, de azelőtt se szoktam. Üdvözöllek az erdő nevében, drága Tavaszunk!

A legényke megsimogatta a tölgy rücskös arcát.

– Sokáig élj még, öreg fészektartó; itt várjak?

– Nem kell várnod – mosolygott a tölgy ezer ránca, és a fa mögül előlépett Április. A Tavasz kitarta karját.

– Mindig az, és mindig más ... – susogott, és lágyan átölelte a lányt.

– Mindig más, mindig az ... – omlott el a lány az ölelésben, s akkor egyszerre bódult alkony lett az erdőn. A vacsoracsillag szemérmesen behunyta szemét, a békák kórusa nászindulót pengetett.

Aztán hullani kezdtek a virágok, a vágy elcsitult, és amikor reggel a lány végigsuhan a nyiladékon, koszorúja nem volt már a fején, de nézése bátor lett, és keble telt.

– Megváltozott, hogy megváltozott ez az Április – kacsintott utána a szarka -, de megkomolyodott, annyi szentigaz ...

– Csodálatosan ostoba vagy - korrogott az öreg holló –, nincs szemed? Nem lány ez már, hanem anya, minden fészek, az egész erdő anyja, és a neve: Május.”

(Részlet az Éjfél az erdőn című elbeszélésből)

Földes Imre:
Távozás engedély nélkül

Kocsis Zoltán
(1952. május 30. Budapest — 2016. november 6. Budapest)

Kisebb-nagyobb közösségekben sokszor meséltem Zoliról – Kocsis Zoltánról –, mert abban a szerencsében részesültem, hogy annak idején, fiatal tanárként, a Konzervatóriumban, egy évig a szolfézs-zeneelmélet-zeneirodalom-tanára lehettem.

Abban az évben, 1963-64 táján, egy osztályba gyűjtötték a kivételes tehetségű gyerekeket, és egy kézbe – az enyémbé – adták a melléktárgyakat. A gyerekek heten voltak, mind 11-12 évesek. Hogy Zoli más, mint a többiek, rövid idő alatt kiderült. Bármilyen feladatot adtam, elsőként teljesítette. A megoldás módja olykor rendhagyó volt.

Egy ízben kezükbe adtam valamelyik Mozart-dal kottáját, és kértem, énekeljék el. Ki vállalja, egyedül? Zoli föl pattant, ráállt a székre, amin az előbb még ült, onnan föl mászott a padra, és rákezdedt. De hogyan? Jobb kezében a kotta, bal kézzel gesztikulálva, grimaszolva, torz hangon, de hibátlanul végigénekelte. „Zolikám – mondtam neki –, ez elfogadhatatlan. Elfogadhatatlan, mert stílustalan. Nem törőd-tél azzal, hogy Mozart írta. Hogyan nyúl-hatsz ilyen hányavetien egy klasszikus dallamhoz?” Abban a pillanatban mintha a csintalan srác helyett Botticelli egyik anyyala nézett volna rám. Leheletfinom hangon, csodás dinamikai árnyalásokkal, mesterien tagolva tárta elénk a hangokat. Talán sikerült a könnyeimet elfojtani... Egyetlenegyszer pontosan jött az órára, sőt nem is pontosan, hanem jó 10-15 perc-

cel korábban. Belépett a terembe, és szép csendesen leült hátul, miközben egy utolsóéves csoportnak Bach-korált diktáltam. Még hetedszerre sem jelentkezett senki azzal, hogy leírta. Nyolcadszor is eljátszottam. „Elkészült valaki?” – kérdeztem, de senki nem jelentkezett, azaz mégis – Zoli rohant előre, és nyomta kezembe a kottásfüzetét, ahol ott állt a korál pontosan lejegyezve. Úgy hírlík, Mozart írta le Allegri Misereréjét egyszeri hallás után, ám – úgy hírlík – azért volt benne hiba.

Rendszeresen késett öt percet, tíz percet, mikor mennyt. Megelégettem. „Ha még egyszer előfordul – mondtam –, behívatom a papádat.” A következő héten megint jóval az óra kezdése után állított be. Abban a pillanatban eldöntöttem: bosszút állok... Zoli a terem végén, a fogastra tette a kabátját, és a táskájával a hóna alatt, lassú léptekkel, kicsit előrehajolva, amúgy settenkedve, rosszat sejtve, leült a székre, amin ülni szokott, kicsomagolta a füzetét, és várakozó álláspontra helyezkedett. A hét gyerek, középen Zolival, mindig félkaréjban vett körül. Diktálni kezdtem, ki tudja már mit, és lestem, hogy ki lesz először kész. Mondanom sem kell, hogy Zoli. Én azonban kikerültem a tekintetemmel, a szomszédjai munkáit néztem, mintha ő ott se lett volna. Ő pedig a füzetét lobogtatta, meg akarta mutatni, de rá se hederítettem. Diktáltam másodszor-harmadszor, nézegettem a többiek kottásfüzetét, de Zoli hiába ágált, nem vettem róla tudomást. Lassan összeomlott, begubózott, hagyta, hogy a dolgok tőle függetlenül menjenek a maguk útján. Eljött a szünet. A gyerekek felálltak, Zoli is kiment a folyosóra. Egyszer csak látom, hogy Bogi (alias Bálint Mari) jön felém, mondani akar valamit. Felé fordultam. „Tanár úr! A Zoli üzeni, hogy itt van!”

Mondtam már, ha ismét késni fog, megkérem az édesapját, jöjjön be, mert ez így nem mehet tovább. Találkoztunk. Kiderült, hogy az iskola mindig 1-kor fejeződik be, Zolinak ebédelni kellett, ezért nem ért 2-re a Nagymező utcai épületbe. „Mi lenne, ha iskola után nem menne haza ebédelni – vettem föl –, mi lenne, ha együtt ebédelnénk, mondjuk a büfében, a Majakovszkij utca és a Lenin körút (ma megint Király utca és Teréz körút - F. I.) sarkán?” Így is lett. Ettünk, és közben erről-arról beszélgettünk. Az egyik alkalommal Zoli megszólalt: „Írom a g-mollt!” Ez Mozart kis g-moll szimfóniáját jelentette, amivel a zeneirodalom órán foglalkoztunk. Csak egy partitúránk volt, Zoli nem bírta elviselni, hogy neki nincs belőle, ezért határozta el, hogy leírja a darabot. (Felvétel alapján, hallás után!) „Nagyszerű” – mondtam Zolinak. Meg se rezgett. „Az a baj, hogy nem hallom, hogy melyik szólamot játsza az első, és melyiket a második kürt...”

Különleges hallása volt. Leütöttem egy öt hangból álló tercakkordot (talán ezt: D–Fisz–Á–Cisz–É) és arra kértem, hogy énekelje utána, felbontva a hangokat. A négy tercugrás után még egy ötödiket is odaénekel. „Nem jó – mondtam –, ez csak négy terc egymás fölött, te meg ötöt énekelte.” Mire Zoli megvonta a vállát. „Belehallottam!” – mondta közönyösen.

Mikulás előtt meghívtam magamhoz az osztályt. Természetesen kakaót kaptak káláccsal, és ki emlékszik már arra, hogy még milyen édességet készített nekik édesanyám. Öt órakor kezdődött a zsúr. Előre megmondtam, hogy fél hétig lehetünk együtt, mert fél nyolcra koncertre megyek az Akadémiára, előtte még át kell öltözöm. Elég szépen hullott a hó, mikor kiengedtem a társaságot az ajtón, de hozzátettem: „Nem ácsorgunk sehol, tessék szépen hazamenni, nem akarom, hogy a szülők telefonon keressenek benneteket.” Még csak félig voltam felöltözve, mikor valaki csengetett. Nagyon bosszúsán mentem az ajtóhoz. „Ki az?” – kérdeztem. „Én vagyok.” A hangból sejteni lehetett, hogy Bogi. Kinéztem az előszobaajtó ablakán. „Mi van? Itt hagyta valakit?” – „Nem, nem, csak a Zolit elfogták!” – „Elfogták? Mi az, hogy elfogták?” Bogi reszkető hangon válaszolt: „Csak az történt, hogy a Zoli hógolyóval megdobott egy kocsist, és a kocsis nekirontott a Zolinak, elfogta, és nem eresztette el. Tessék jönni, a Zolit kiszabadítani!” A nadrágom tényleg félig volt rajtam, így menjek le az utcára? Mit volt mit tennem, megpróbáltam rendbe szedni magam, és sebesen elindultam Bogival lefelé a negyedik emeletről. Leérve a földszintre, a lépcsőnél ott gubbasztott Zoli. Legszívesebben megpofoztam volna, de hát ilyet sose tettem. „Mit hallok? Mit csináltál?” – „Semmit – mondta az én Zolikám –, semmit.” Megint ugyanúgy vonta meg a vállát, ahogy szokta. „Mondd el, mi történt.” – „Elfogtak.” – „Ki fogott el?” – „A kocsis.” (Kocsist a kocsis!) „Miért?” – „Megdobtam egy hógolyóval”. – „Nna tessék! És aztán?” – „Meggkérdezte a nevemet.” – „És mit mondtál?” – „Megmondtam, hogy Kocsis Zoltán vagyok.” – „És aztán?” – „Meggkérdezte, hogy hol lakom.” – „És megmondtad?” – „Megmondtam.” – „És aztán...?” – „Aztán elengedett.” Pulykavörös lettem. „Zoli! Hát nem megmondtam, hogy azonnal menjetek haza?” Kocsis Zoli sötét tekintettel rám nézett, elfordult, és se szó, se beszéd, ott hagyott. Kocsis Zoltán most sem kérdezte, hogy elmehet-e.

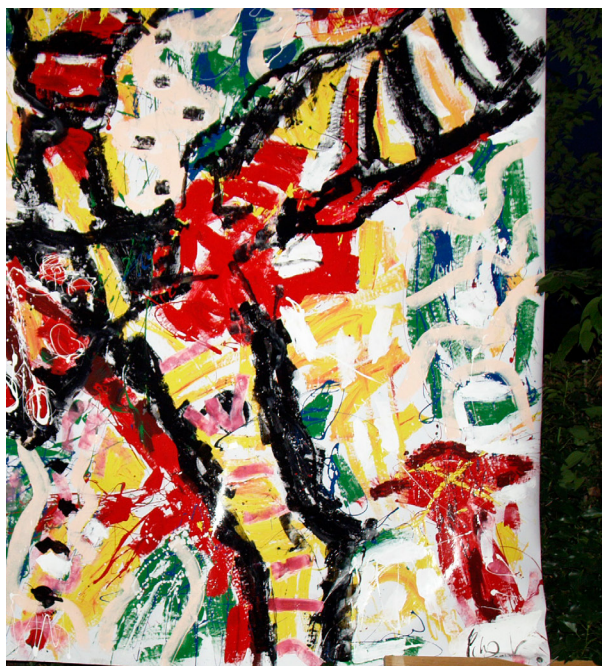

Fotó: Kovács Attila

Kőműves Klára

- **iránytű** -

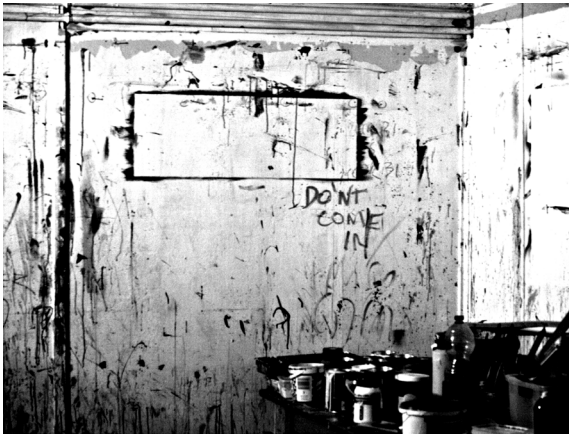
- (1) Ha mondjuk áltetekben járnál erre, Jézus -
Mondd, felismernélek-e álcázott valódban?
Korty vízzel kínálnálak-e akkor, ha útszéli
árokba döntene a szédülés, s hihetném bár;
szerencsétlen részeges! Vajon segítenék?
- (2) Úgy érzem, egyre inkább fellélegzik a nép, s
a bűnre való hajlandóság kikopni készülében.
Ritkulni látok makacs anyagi akaratokat,
melyekbe roppan annyiszor a lélek és a test
- most végre szikrája látszódik a hitnek, s
nem bánjuk már, ha inkább álmodunk, mint
részesévé váljunk annyi tévedésnek.
- (3) Fogyóban álnokság, és az ember kétszer
átgondolja, hogy mit szóljon, mielőtt
ítélkezésbe kezd, mert felfedezni véli
a lélek visszhangjából érkező jelet;
Ha szólok így, vagy szólok úgy - saját
sorsomban később mit veszíthetek?
- (4) Az Isten valóban mindent megbocsát,
s ha valaki azt mondaná neked, hogy
nem - az ő útja nem a tiéd, bátran járj
más ösvényeken! S ugyanígy, ha valaki
azt mondaná, hogy Isten nem szeret, ő
éppen akkor hajol hozzád a legközelebb
- így inkább minden áldott nap köszönd
meg, hogy éppen úgy szeret, mint amikor
arról döntött; világra jöhetsz.
- (5) ...ha úgy éreznéd, hogy vállalnod kell
a hited, meg ne torpanj, ha kinevetnek
az emberek, hiszen te tudod, Istenből
egy van, emberből pedig csak annyi,
amennyit ő akart - tehát amennyit csak
szeretni képes egyszerre, emberből
a Földön éppen annyi van.
Az élet előtti és a halál utáni állapot
egészen más - valami lefesthetetlenül
szép lélek-összeolvadás...

KOVÁCS ATTILA FOTÓI

Nem a szemünkkel látunk, hanem az agyunkkal. A szem, csupán a hardver. Ezt tudja Kovács Attila jól. A pillanat, mikor az ember észrevesz valamit, az egyszeri és megismételhetetlen pillanat. Na jó, de a tárgyak nem mennek sehova. Mondhatnánk. A tárgyak nem, de a fény az megy, vándorol, folyamatosan mozgásban van: 299 792,452 km/s sebességgel. „Mig állni látszék az idő...”

MFL

GERA MARINA

Beszélgetés az első magyar Emmy-díjas színésznővel

Az Örök tél, a 2018. februári bemutató óta harminchárom díjat nyert már eddig, negyvenöt nemzetközi fesztiválon vetítették. 2019-ben az Emmy-díj, mely kifejezetten Önnek, a film főszereplőjének szól, meghozta az Ön számára a világhírt itthon is. Egyszerre a hazai sajtó odakapta a fejét: Gera Marina a mi színésznőnk. Hogy éli meg ezt a változást?

– Én mindig színésznő akartam lenni. Nekem ebben a díjban harminckét év munkám van. Persze, az alkotókkal együtt jött létre ez a film, de azokat a képességeimet, melyek lehetővé tették ezt az eredményt, már hároméves korom óta tudatosan fejlesztem. Egész életemben erre a pályára készültem, ezért küzdöttem. Nagyon sokáig nem törődtem azzal, hogy a köztudatban nem vagyok benne. A szakma ismert, akik azokra a helyekre jártak, ahol én játszottam, azok ismertek. Tizenkét éve végeztem a Színház- és Filmművészeti Egyetemen. Az Emmy előtt már három nemzetközi nagydíjat kaptam, még is, ez a mostani világhír hozta meg a hazai ismertségem. Ezzel a hirtelen változással nincs dolgom. Az jó, hogy sokan ennyire büszkék rám. Taksonyban például levetítették a filmet, és volt egy közönségtalálkozó is, ahol az elhurcolt svábok leszármazottjai is jelen voltak. Szeretetet és hálát éreztem itt is.

A jelölésről itthon semmi szó nem esett a hazai médiában...

– Érdekes, hogy nehezen éltem meg ezt. Már az akadémiai jelölés világhír volt. Magyarországon nem foglalkozott vele a média. A nemzetközi sajtó már akkor megkeresett, mivel még soha nem volt Magyarországról jelölt. Tudtam, hogy ha nem nyerek, akkor Magyarországon nem lesz abból hír, miközben az első négyben benne lenni is óriási dolog. Azzal, hogy megnyertem, rám szakadt egyfajta figyelem.

Egy ennyire mélyen az érzelmekre alapozó film készítése alatt milyen a munkafolyamat? Mennyire volt könnyű vagy nehéz kijönni például a rendezővel?

– Ebben a filmben a főszereplő minden egyes képkockán rajta van. Ez a film a főszereplőre, és így az én teljesítményemre épül. A rendező Szász Attila, attól félt – egy kicsit –, hogy nem fogom fizikailag és lelkileg bírni, amit bele kell raknom ebbe a munkába. Nálunk idehaza, mi másként dolgozunk, mint például az amerikai nagy produkciók, melyeknek a színészeivel együtt voltam jelölve. Nekünk csak huszonnyolc napunk volt, nem lehetett több napot biztosítani arra, hogy én például

nagy változásokat csináljak. Például, a film elején ki volt tömve a szoknyám, hiszen a film miatt meglehetősen le kellett fogynom, a forgatás előtti napon például nem ittam vizet, hogy az arcom beesettebbnek látszon. Egy forgatás alatt egyébként a szakmai viták mindig előbbre viszik az alakítást. Olyan ez kicsit, mint a sportnál az edző és a versenyző viszonya. Korábban nem ismertük egymást a rendezővel, és nagyon büszke is vagyok, hogy sikerült ilyen jó teljesítményt kihozunk egymásból. A többi kollégával is jól együtt tudtunk dolgozni, úgy, hogy sokukkal nem is ismertük korábról egymást. Az operatőr, a sminkes – az én esetemben ez különösen komoly munka volt – a vágó munkája benne van ebben a sikerben.

Hol forgattak?

– A legtöbb helyszín Fótton volt, a filmgyárban, egy olyan díszletben, amelyik korábban egy holokauszt filmben is játszott. Kicsit át lett persze alakítva. A Tátrában, a havas jelenetek miatt két napot forgattunk.

Ebben a filmben minden szempillantás fontos. Szó szerint: az Ön szeme sok jelenetben nagyon beszédes. Ezzel a témával találkozott már korábban?

– Az apukám miatt már találkoztam korábban a témával, már gyerekként egy Szolzsenyicin könyvet is kaptam tőle. Ő aztán különösen büszke most rám, hogy pont egy ilyen témájú filmmel értem el ekkora sikert. Készültem erre a filmre. Sok dokumentumfilmet megnéztem, elsősorban a nők visszaemlékezéseire voltam kíváncsi. Hogy szakadnak fel bennük dolgok, hogyan mondják el. Én mindig filmszínésznő szerettem volna lenni. Én abban hiszek, hogy belülről kell jönni az érzéseknek. Ez a film veszélyes volt olyan szempontból, hogy nagyon nagy érzelmeket kellett megmutatni. Ebben a filmben nincs olyan forgatókönyvi bravúr, ami elvinné a filmet egy ügyes színjátszás felé. Mikor Rajmund (Csányi Sándor) például a kórházi ágyon fekszik; akkor jövök rá, hogy aggódom érte, aztán rájövök, hogy vajon túlélheti-e, aztán rájövök arra, hogy ő nekem fontos, fontosabb, mint gondoltam volna, hogy: szeretem. Aztán közben rájövök arra is, hogy ő látja mindezt. Ha ez nem egy zsigeri dolog, hanem csak egy klisé-színjátszás, akkor az egész nem ért volna semmit. A néző csak azt érzi, ha hiteles valami, vagy hogy nem az.

A filmkészítés alapvetően bizalmi kérdés. A kamerát nem lehet kicselezni.

– Én abban hiszek, hogy nem nézni kell valahogy, hanem azt a belső állapotot az idegrendszerrel valahogy el kell érní, és az látszik a kamera számára. A nézőt nem lehet becsapni. A színésznek ez a felelőssége, hogy kijöjjön mindez a végén.

Gondolom, sok megkeresés volt az Emmy után...

– Már előtte, a jelöléskor, de még korábban, mikor a film elindult a nemzetközi körútjára, jelentkeztek producerek. Persze, vannak komoly korlátok az anyanyelvi problémával, de ezen erősen dolgozom. Egy év múlva már biztosan kevésbé lesz erős az akcentusom. Ez nagyon komoly munka. Reális persze az lenne, amivel megkeresett egy producer, egy nemzetközi film: Kelet-Európai történet. Ezt a filmet rám írják. Hogy pontosan mi lesz, az a következő öt-tíz évben fog kiderülni.

Idehaza, legyünk őszinték, bár éppen most is elérhető a neten az Örök tél, de viszonylag kevesen ismerik. Vajon miért van ez?

– Azt hiszem, idehaza ez részben a sajtó felelőssége egy-egy film esetében. Amikor az Örök tél folyamatosan kezdte hozni a nagydíjakat, valahogy nem érte el a média ingerküszöbét. Azt hiszem, felelősek vagyunk azért, én is, hogy terjesszük a magyar filmeket. Hogy vannak! Attól függetlenül, hogy kinek mi tetszik. Az Emmy jelölés nem ütötte át ezt a falat. A sajtóban idehaza ennek a díjnak nincs előzménye, csak a világhír az, amit észrevettek. Egy érdekes történetet kanyarítottak hozzá: nem voltam eddig... De, én voltam. Csak nekem nincs sajtósom. Sok fiatal kolléganőről tudok, aki kiváló alakítások után is ilyen helyzetben van, nem igazán ismerik. Valahogy idehaza nincsenek meg a mi sztárjaink. Ez nem feltétlenül az én személynemről szól. Ha lesz majd újra egy Emmy-jelöltünk, én leszek a nagy piárosa. Egy film készítése és utóélete is csapatmunka.

Mikó F. László
Fotó: Kovács Attila

Örök Tél Szász Attila filmje

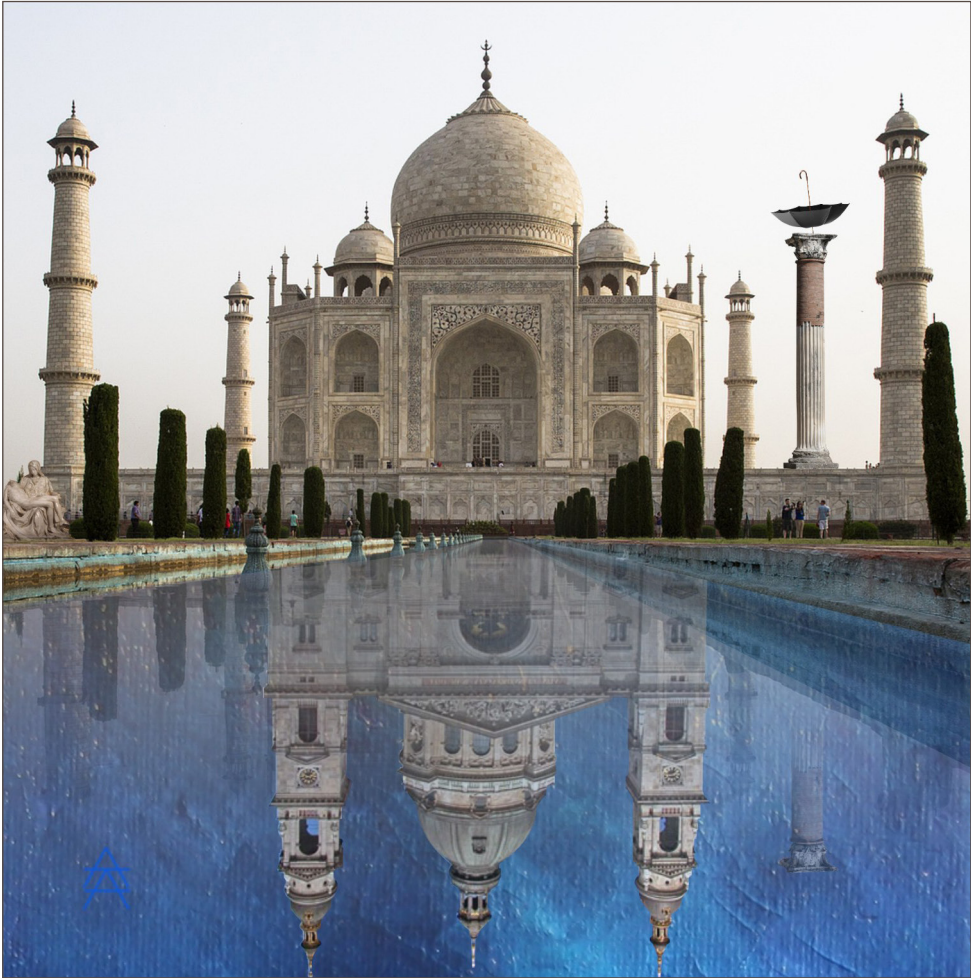
Az Örök tél története 1944 decemberében kezdődik, amikor szovjet katonák egy dél-dunántúli sváb faluból elhurcolják a munkaképes nőket "egy kis munkára", három hét kukoricatörésre. Irén (Gera Marina), aki férjét várja haza a frontról, abban a tudatban válik el kislányától és szüleitől, hogy hamarosan újra találkozhatnak. Ám a megszállóknak kegyetlen tervük van a nőekkel: marhavagonokba egy szovjet munkatáborba szállítják őket, ahol embertelen körülmények között a helyi szénbányában kell kényszermunkát végezniük. Irén itt találkozik egy Rajmund nevű férfival (Csányi Sándor), aki megtanítja neki, hogyan lehet a poklot túlélni. Kettejük között különleges kapcsolat szövődik.

Beteljesülhet-e a lágerben született szerelem, ha mindkettejüket család várja otthon? Hazajutnak-e valaha? Mennyire maradhat ember valaki egy embertelen világban? Túl lehet-e élni a poklot, és ha igen, milyen áron? Ezeket a kérdéseket feszegeti Örök tél című történelmi drámájában a Félvilág és A berni követ alkotópárosa, Szász Attila rendező és Köbli Norbert forgatókönyvíró, akik – a GULÁG-GUPVI Emlékév támogatásával - a malenkij robot némaságra ítélt áldozatainak szeretnének méltó emléket állítani filmjükkel.

Emmy-díj:

A díjat a Los Angeles-i székhelyű Academy of Television Art & Sciences (ATAS) hozta létre. Az Emmy-díj jelentősége a televíziózásban hasonló, mint a filmek terén az Oscar-díjnak. Gera Marina az Örök tél című film főszereplője. Az első magyar színésznő, aki megkapta az Emmy-díjat.

Arnóti András: Tükröződések 1.

Mikó F. László
Minden más lett
első rész

Nehéz volna pontosan megfogalmazni, mit érzett abban a pillanatban Frank, mikor Joy teszjtéről kiderült: pozitív. Félelmet? Beletörődést? Aggódást? Tanácsalanságot? Nem tudta, Frank nem tudta mit érez, sem azt, hogy pontosan most mi lesz. Várható volt valami ilyen fejlemény, hiszen nem igazán védekeztek eddig, nem féltek. Minden úgy volt, mint korábban, hónapokon keresztül. Vagy talán, még úgy sem. Elveszítettek valami fegyelmet, ami az embert mégis csak arra készíteti, hogy jobban figyeljen oda, jobban vigyázzon, a másokra főleg, ha szerelmes. Most meg, itt ez a teszt eredmény: pozitív. Joy hátra dőlve ül Frank mellett a kórház folyosóján. Nem tudja, mi lesz most vele. Nem néz Frankre, nem néz sehova. Csak bámul a semmibe. Egy orvos jön, ugyanaz az orvos, aki az előbb közölte a hírt. Az orvos most védőruhát visel, egy könnyű szkafandert, mely beborítja az egész testét, két csizmában és két kesztyűben végződik, no meg egy sisakban, melyen egy plexi ablak van. Ott néz most ki a doki. A hangja, mintha a pincéből jönne. – Kérem, maradjanak a helyükön – mondja, és ők maradnak. – Ön karanténba kerül – mondja Franknek. Frank bólint, nem kérdez semmit. Mit lehetne ilyenkor kérdezni? Valójában semmit. Tenni kell, amit mondanak. Ők tudják, mi a teendő. Talán. – A kollégáim azonnal itt lesznek. Addig kerüljenek kérem minden fizikai kontaktust – mondja az orvos, és ők kerülnek minden fizikai kontaktust. Csak ülnek ott a fehér padon, falfehéren. Kisvártatva megérkezik két ápoló, hasonló szkafanderben, mint az orvos. Két ugyanolyan szkafandert hoznak magukkal, mint amilyet ők viselnek. – Kérem, bújjanak bele – mutat a földre dobott szkafanderekre a doki. – Ezek a védőruhák most belülről izolálnak, hogy kifelé ne fertőzzenek – mondja kedvesen, de határozottan. Joy lenyúl az előtte heverő védőruháért, lassan belebújik, az egyik ápoló felhúzza a hátán a műanyag zippzárát. Frank is beöltözik. Állnak csak, mint öt úrhajós, egy úrbázison. Műtöskocsit tolva jön egy újabb ápoló. A doki megkéri Joyt és Franket, üljenek fel a kocsira. – Így biztonságosabb – mondja. Ők ketten felülnek, megfogják egymás gumikesztyűs kezét, az ápoló nem szól rájuk, tolja őket, be a liftbe, majd lefelé mennek két szintet, majd egy folyosó következik, majd egy szoba, melyben egy előtér mellmagasságban kezdődő üvegablaka fölött a leválasztott részbe lehet látni, mely egy, a földtől a plafonig érő újabb üvegfalal két félre van osztva. Mindkettőn hermetikusan záródó zsilipes ajtó. Mindkettőben egy-egy ágy, egy kis szekrény, asztal, szék. Minden hófehér. Tiszta scifi, gondolja Frank, de nem. Ez a valóság. Joy az egyik, Frank a másik üvegalitkába kerül. – Most vegyék le a védőruhákat, és kérem, dobják a szoba sarkában lévő ledobónyílásba – hallják a hangszóróból a doki hangját. Így tesznek. A ledobónyílás krómozott ajtaja önműködően nyílik, majd önmagától bezárul. – Most kérem, vetkőzzenek le, dobják a ruháikat a ledobóba, és álljanak a ledobónyílás mellé a sarokba, arccal a fal felé

– jön az újabb utasítás a hangszóróból. Megteszik. Lassan, lágy sugarakban perme-
tezi végig testüket a vízsugár, a plafonba és a falba szerelt zuhanyrózsákból. Aztán
valami édeskés illatú kékes folyadék, majd valami alkoholos elegy, végül újra a
tisztá víz. Ez most jól esik nekik. Joy és Frank is behunyt szemmel áll a vízsugár
alatt. Karjukat kissé eltartva a testüktől. Senki nem kérte, hogy így tegyenek, de
valahogyan ösztönösen megérezték, ez a teendő. – Kérem, maradjanak ott, most
megszárájtjuk Önöket – hallják a doki hangját megint. Ez kicsit vicces, gondolja
Frank. Legalább ez. Közben a zuhanyrózsákból most meleg levegő áramlik, nagy
sebességgel. Pillanatok alatt megszárad a testük, csak a hajuk marad nedves egy
kicsit. – Vegyék fel kérem, az ágyakon lévő ruhákat – utasít, vagy inkább szelí-
den kér a hangszórón át a doki megint. Alsónemű, póló, világoszöld műtőruha,
ez az öltözet. Klassz, gondolja Frank. Klassz, gondolja Joy. Most először néznek
át egymásra az üvegfalon át, most először néznek ki a dokira. – Most elmondom,
mi lesz – hallják a doki hangját a hangszóróból. Most veszik csak észre, milyen fá-
radt ez a hang. Fátyolos és rekedtes, érdes, de őszinteség és nyugalom árad belőle,
így is, a hangszórókon át is. – Önök most mindketten megfigyelés alatt vannak. A
kisasszony, bocsánat, asszony, mint a vírussal megfertőzött beteg, ön uram, pedig
mint potenciális fertőzött. Mindkettőjükre ugyanaz a protokoll érvényes: elkülönít-
és, orvosi vizsgálat csak védőruhás orvos által. Reggeli, ebéd, vacsora az ajtó
melletti zsilipes beadónyíláson át. Vízet találnak a fal melletti kis szekrényben.
A nap 24 órájában meg kell figyelniük önöket egy-egy kamerával, ezt kérjük, ne
vegyék zokon. Ez az önök, és a többi, még egészséges ember érdekében van így.
Igen, hölgyem, a szobák sarkában van egy-egy wc, a használatuk alatt is mennek a
kamerák. Sajnálom. Van az ágy fölött tv, a kis szekrényekben olvasnivaló, tablet,
stb. Internet kapcsolat csak egyoldalúan van, önök netezhetnek, nem létesíthetnek
azonban kapcsolatot a külvilággal. Az egyetlen kapcsolat rajtam és a kollégáimon
keresztül lehetséges. Most elsöre ennyi. Kérem, próbáljanak megnyugodni. Termé-
szetesen, tudnak beszélni egymással, ahogy az én hangom hallják, úgy én is hallom
hangszórón keresztül az önök hangját, és önök is hallják egymásét. Bármire szük-
ségük lenne, vagy kérdésük van, kérem, csak mondják a kamerába. Köszönöm,
a megértésüket – ezzel a doki biccentett, és kiment az előtérből. Egyedül maradtak.
Plusz a kamerák, a vezetékek másik végén a megfigyelővel, 24 órán át...

Joy feküdt a hátán, a lába a földön, behajlított térdhajlata a frissen vetett ágy
puha matracához simul. A plafont nézte. Frank szintén az ágyon feküdt, összegöm-
bolyödvé, mint egy kisgyerek. Szemei csukva, lassan, ütemesen lélegzett. A beadó-
nyíláson előbb Joynak, majd Franknek adták be az ebédet. A leves ott gőzölgött
karnyújtásnyira tőlük, érezni lehetett a krumplipüré és a marhahús édeskés illatát,
de egyikük sem kelt fel, nem ment az ételért és nem ült le az megfigyelő ablak előt-
ti asztalhoz enni. Pár perc múlva megszólalt a hangszóró: - Kérem, lássanak hozzá
az ebédhez! A kórokozó legyőzéséhez fontos, hogy önök jól és helyesen táplálkoz-
zanak – mondta az eddig ismeretlen hang. Joy felült. Frank szobája felé nézett – ha
lehet egyáltalán szobának nevezni ezeket az üvegtreceket. Frank nem mozdult.

Joy az üvegfalhoz ment, átkopogott. Frank nem mozdult. – Frank, enni kell – mondta Joy, és újra kopogtatott az üvegen. Frank nem mozdult. – Fraaank! – kiáltott Joy. Semmi reakció. Joy a kamera felé fordult, mely a szoba sarkában, az ajtó fölött volt felszerelve. – Kérem, megnézné valaki, mi van Frankkel? – mondta csendesen. – Igen, hölgyem, azonnal intézkedünk – szolt vissza egy női hang. Joy az üvegfalnál maradt, nézte Franket. Frank nem mozdult. Egy védőruhás alak lépett be az előtérbe, majd átment a Frankhez vezető zsilipen. Automatikusan bezáródott mögötte az ajtó. Az alak Frankhez lépett. Megfogta a vállát. Frank nem mozdult. Az alak óvatosan megrázta Franket, a vállánál fogva. Frank felült. – Ne csinálja ezt, kérem – mondta a szakfanderes. – A frászt hozza a feleségére. Meg rám is – tette hozzá, a nő, recsegő hangszóróhangon. – A volt feleségem – javította ki Frank. Átnézett Joyra. – Na jó, csak vicceltem. A barátnőm, a párom, igen, az – mondta Frank, és nevetett. Joy felkapta a párnát az ágyról, és az üvegfalhoz vágta, és nevetett ő is, hangosan nevettek mindketten. – Amíg maguk itt viccelődnek, újabb emberek halnak meg, mert valószínűleg ők is viccnek vették ezt az egészet. Ezt a vírust. Mi itt kidolgozzuk a belünket, az ilyenek meg, mint maguk, meg csak hülyéskednek. Azt hiszik a halállal lehet viccelni, ha majd bekopog ezen az ajtón? – kérdezte a recsegő hang, és a zsilipes ajtóra ütött, miközben áthaladt rajta. – Bocsánat - mondta Joy. – Elnézést – mondta Frank. – Elnézem – mondta a hang továbbra is recsegve. – Egyenek – szólalt meg újra, majd kiment az előtérből. Joy és Frank asztalhoz ültek. Ettek. Előbb a levest, majd a marhahússzeletet, a krumplipürével. Néha átnéztek egymásra, az üvegfalon keresztül. Mikor befejezték, megszólalt a hangszóró: - Kérem, dobják a tányérokat az evőeszközökkel és a tálcával együtt, a ledobónyílásba. Joy és Frank úgy tettek. Joy visszament az ágyhoz, lefeküdt, rendesen, lábfejére ráhajtotta a takaró szélét. Frank az üvegfalnál állt és nézte Joyt. Joy szebb mint valaha. Erre gondolt Frank. És arra, persze, hogy szinte bizonyos, hogy az ő tesztje is pozitív, hisz olyan közel voltak egymáshoz Joyval, aminél közelebb ember már nem kerülhet a másikhöz. Tökéletesen megvalósult a testnedv csere. Még kb egy óra, és meg lesz az ő eredménye is. A doki közli majd, bizonyosan a doki. Ez egy fontos dolog. Aztán elmondja talán, azt is, mi várható, vagy hogy mi lesz velük. Rövid távon legalább. Így állt ott Frank, egy egész órán keresztül az üvegfalnál. Egy idő után nekitámaszkodott az üvegnek, mert zsibbadt a jobb lába. – Bemegyek önhöz Frank, és megvizsgálom – hallották a hangszóróból a doki hangját. Frank felnézett a kamerára és bólintott. A doki belépett az előtérbe, majd átréselte magát a zsilipen, a maga százhusz kilójával, és most ott állt Frank előtt, teljes harci díszben: szakfanderben, és valami sztetoszkópszerű eszközzel a kezében, mely a szakfanderhez csatlakozott egy vezetékkel. – Vetközzön le derékgig, kérem – mondta a doki, és Frank levetközött, derékgig. – Sóhajtson, és tartsa bent a levegőt – mondta a szakfanderből az orvos, és Frank a sztetoszkóp hűvös fémkorongját érezte a hátán. Aztán innentől, egy szokványos orvosi vizsgálat következett, torok vizsgálat, a nyirokcsomók megtapintása, ilyenek. Az orvos gumikesztyűben végződő ujjá megkopogtatták Frank mellkasát, hátát, belevilágított a doki a torkába és a szemébe,

megtapintotta a tarkóját. – És most a jó hír: a teszthe negatív, de itt marad, két hétre, megfigyelés alatt tartjuk. A párja – és itt a doki Joy felé fordult – állapotáról egy-két nap múlva tudunk többet mondani. A korábbi vizsgálat minimális tüneteket mutatott. Nem köhög, nem lázas, a torka is rendben. Hogy őszinte legyek, nem is értem, hol lapul benne ez a nyavalyás vírus – mondta a doki, és felemelt kézzel búcsút intett. Áthaladt a zsilipen, és mielőtt kilépett volna az előtérből, fejét csóválva még egyszer visszaneézett Frankre. – Frank, én teljesen kész vagyok. Nem értek semmit – mondta halkán Joy, és Frank szomorúságot vélt felfedezni a hangszóróból felé áramló hangban. – Az hogyan lehet, hogy nem fertőztelek meg Téged? Nem értem. Semmit nem értek. Félek, Frank. Félek nagyon – mondta Joy, és az ágyra borulva zokogni kezdett. Frank nézte a szerelmét, ahogy alig pár méterre tőle sír, együtt vannak, de elzárva egymástól még is, hangszórók, mikrofonok, kamerák, megfigyelők, vannak körülöttük. Frank tehetetlen volt. Ezt utálta. – Minden rendben lesz. Meggyógyulsz. Két hét az egész. Talán kevesebb, talán kicsit több. Kibirjuk. Szeretlek – mondta Frank, de nem volt meggyőző a hangja. Talán, a hangszóró tompít egy kicsin a beszari hangomon, gondolta Frank. De nem az tompított. Joy pontosan érezte Frank félelmét, hogy semmi nem fordul jobbra, hogy minden rosszabb lesz, és hogy ő esetleg nem ússza meg. Igen, ezt gondolta valójában Frank. A szobákban nem volt óra, és az üvegfal másik oldalán, a megfigyelő térben sem. Ezt most fedezte fel Frank, amikor kíváncsi lett, mennyi is az idő. – Hány óra van? – kérdezte Frank a kamerát. – Fél öt lesz három perc múlva – jött a válasz a hangszóróból, szinte azonnal. – Hajnal? – kérdezte Frank. – Délután – mondta a hangszóró. – Köszönöm – mondta Frank. – Szívesen – válaszolt a hangszórón keresztül az ápolónő. Órákon át nem szóltak egymáshoz, csak feküdtek az ágyon, miután Joy abbahagyta a sírást. Aztán elaludtak, vacsora nélkül, csendben. Az ápolónő a kamera túloldalán lekapcsolta a villanyt az üveggalitkákban, csak az előtérben világított egy gyenge tájékozási pont: vészkijárat. Hajnalban Frank hangos köhögésre ébredt. Joy köhögött, szinte fuldokolva. Frank az üvegfalhoz ugrott, Joyt szólította. Joy nem válaszolt. Köhögött. Felgyúltak a fények mindkét kalitkában. – Asszonyom, kér segítséget? – szólalt meg a hangszóró. – Nem tud válaszolni, mert mint hallja, iszonyatosan köhög! – kiáltott a kamera felé Frank. – Jöjjön már végre valaki! – ordította, hogy remegtek az üvegfalak. Alig fél perc múlva egy szkafanderes alak jelent meg az előtérben, majd átjutva Joynál a zsilipen, letérdelt az ágya mellé. Joy belekapaszkodott a szkafanderes karjába, ezt látta Frank, és tovább rázta a köhögés. Az alak egyik kezével egy spray féle flakont vett elő a szkafander zsebéből, a másik kezével szétfeszítette Jony száját, aztán befűjt a sprayből. Pár pillanat múlva Joy köhögése abbamaradt. Könnyes szemekkel nézett maga elé. A szkafanderes óvatosan a hátára fektette, betakarta, megigazította a feje alatt a párnát. – Most jobb lesz – recsegte a hangszóró. – Reggel az orvosa megvizsgálja – tette hozzá, zsebre dugta a sprayt, majd kiment Joytól, kiment az előtérből is. Ketten maradtak megint. – Frank, ez rohadtul szar volt – mondta halkán Joy. Frank, aki végig az üvegfalnál állt, most két tenyerével nekitámaszkodott az üvegfalnak. – Jobban vagy? – kérdez-

te. – Jobban. Legalább is, elmúlt a köhögés. Azt hiszem, megpattant valami a torkomban. Fáj, nagyon egy ponton – mondta, és a torkára szorította a kezét. – Reggel majd a doki megnézi – mondta Frank. – Feküdj le, drágám – fordult a férfi felé Joy. – Jó – mondta Frank, de nem mozdult. Csak állt ott, és nézte az üvegen át a szerelmét, míg az el nem aludt.

Reggel jött a doki, megvizsgálta Joyt. - Úgy tűnik, Hölgyem, nincs láza. Ez elég különös. Ez a betegség magas lázzal jár. Önnél ez nem tapasztalható. A többi tünet továbbra is csak éppen hogy jelen van. Hallom, hajnalban volt egy köhögőrohama. Lehet, csak a nyálát nyelte félre álmában. Nem tudom. – mondta a doki, és a hangja megnyugtatóan csengett. Kiment Joytól, az előtérből is, majd kiszáratva újra visszajött, bement Frankhez, megvizsgálta őt is. - Ön Frank, továbbra is egészségesnek látszik. Talán az is. Talán az is marad – mondta, és köhintett. Kesztyűs kezét automatikusan a plexi mögé bújta arca elé emelte. – Megfáztam – mondta a doki. – Talán – tette hozzá Frank. Ezen mindketten mosolyogtak. Picit. Aztán a doki elment, ők ketten maradtak megint. Szétválasztva, pedig nem is olyan régen hozta őket össze először az élet. Frank ebbe az istenverte városba költözött – akkor jó ötletnek tűnt – ahol Joy egy hypermarketben dolgozott pénztárosként. Egy napon Frank, aki mindennapos vendég volt a kasszánál, és már az első napon, mikor meglátta, beleszeretett Joyba, meghívta Joyt egy hétvégére. Joy igent mondott. Akkor jó ötletnek tűnt. Ausztria, kis hegyi falu, nyugalom, békesség, szerelem. Aztán jött ez a vírus ügy. Mindenki pánikolni kezdett. Hazautaztak. Az autórádióban hallották, hogy a panziót, ahol laktak, kiürítették, egy olasz vendég miatt. Kedves olasz öregúr volt, Joy segített neki a reggelineél, mert sehogyan sem boldogult a tojás meghámozásával. Az egyik keze ugyanis műkéz volt. – Der Krieg – mondta Joy-nak németül, és köhécselve hozzá tette: – Dieser verdammte Krieg. A határnál egy matricát ragasztottak a kocsí szélvédőjére, és kötelezték őket, hogy haladéktalanul jelentkezzenek a járványügyi központban. Megtették. Megvizsgálták őket. Joyt elvégezték a tesztet. A többit tudjuk. Most itt vannak, együtt, de külön még is. Félnék. Ez a járvány anatómiája. Kis félelem, aztán nagy pánik, végül, aki megússza, az nem felejt el. Egy darabig nem. Aztán megy majd minden tovább. Az emberek hamar visszatérnek majd a régi kerékvágásba. Hajtanak tovább, a gyerekért, a párjukért, magukért, pénzért, kocsióért, házért. Ennyi. Gyorsan elfelejtik a halálfélelmet. De most, még csak jön a rossz, jön a baj. Jön a félelem. Még nem elég nagy ahhoz, hogy visszatartsa az embereket attól, hogy össze-vissza rohangáljanak a városban, a helyett, hogy otthon maradnának két hétre a seggükön. Ezekre gondolt Frank. Joy nem gondolt ezekre a dolgokra. Ő most magára gondolt elsősorban. Hogy élve maradjon. Ezt szerette volna. Franket szerette volna megölelni újra, magához húzni, mint tegnapelőtt a szállodai szobában, a vacsora és a borozgatás után, a félhomályban. Megadtán, arra is gondolt Joy, hogy vajon, milyen gyorsan jelentkeznek majd a tünetek, és mik lesznek tulajdonképpen. A doki lázról, köhögésről, légszomjról, egyebekről beszélt, meg tüdőgyulladásról. – Maga még fiatal – mondta Joy-nak, megnyugtatólag, de Joy nem nyugodott meg. – Frank – szólalt meg Joy. – Frank,

mi lesz, ha ennek vége lesz? Úgy értem, velünk mi lesz? – és nézett át az üvegfalon. Frank odalépett az üveg elé, egészen közel. – Gyere ide, kérlek – mondta, és Joy odalépett, Frankkel szembe. – Frank mindkét tenyerét az üvegre tapasztotta, és Joy, az ő oldalán szintén. Joy kicsiny kezei mögül kilátszottak Frank vaskos ujjai, ahogy Joy a kezeiket nézte. – Együtt leszünk megint – mondta Frank. – Összetartozunk már, Te, meg én. A többi majd jön magától, meglásd – ezeket mondta Frank, és egymás szemébe nézve csak álltak ott, percekig. – Na elég a romantikából – szólt az ápolónő hangja a hangszóróból. – Zuhanyozzanak le, vegyenek tiszta alsóneműt, a beadónyílásból elvehetik. Aztán jön a reggeli. Libamájpástétom, vaj, kornspitz és tea – nevetett a hang. – Elfordulna kérem? – kérdezte Frank. – Persze, elfordulok egy kicsit, legyen nyugodt. Nem lehetne, de megteszem, persze, hogy meg. Majd szóljon, ha végzett – szólt kedvesen recsegve a hangszóró. Joy és Frank hamar végzett. A reggelivel is. Bár az egész ilyen gyorsan menne, gondolta Joy. Délben, ebéd előtt a doki jött megint. Vizsgálatok, kis beszélgetések, mosolyok. – Van egy új hírem – mondta a doki. – A központ robotokat vet be, a vírusos esetek kiszolgálására. Nem ápolók, hanem robotok adják majd be a reggelit, az alsóneműt, a vitaminokat, mindent. Az ápolók csak a kamerákat kezelik. Ha kérnek valamit, csak szóljanak, és a robotok hozzák. Modern világ... – tette hozzá, mosolyogva a doki, és köhintett. – Klassz – mondta Joy. – Klassz – mondta Frank. – Azért, maga jön majd, igaz? – kérdezte Frank. – Hát persze, engem nem cserélnek le. Egyelőre – mosolygott elgondolkozva a doki. Búcsúzott, ment.

Az ebédet már a robot-ápolók tették a beadónyílásba. Két robot, nagyjából százötven centiméter magasak, téglalakú felsőtestük hengeres talpban végződött, kezeiken gördültek sebesen. Két hosszú fémkarjuk öt fémujjban végződött. Ezek az ujjak voltak rajtuk a legemberibbek: gumikesztyű volt a fémkezeken. Fejük egy-egy műanyaggömb, szemeik kamerák, füleik mikrofonok, szájuk hangszóró. A homlokukon egy zöld led világított. – Jó napot – mondták egyszerre, mikor az előtérbe gördültek. – Jó napot – mondta Frank. Joy rájuk se nézett. Elhelyezték a tálcákat a beadónyílásban, majd sebesen elhagyták az előteret. Frank az asztalra tette a tálcát. – Káposzta leves, brassói, uborka – mondta hangosan. – Te nem eszel? – kérdezte Joyt. – De, persze, enni kell, kell az erő – mondta Joy és kicsúsztatva a maga tálcáját a beadónyílásból. A tálca megbillent a kezében, és az egész ebéd a földön landolt, szétfröccsenve a leves, beterítette a fél szobát. Frank azonnal felugrott az asztaltól, a falnál azonban elakadt. – A francba! – mondta Joy, aztán beszólt a kamerába: – Halló! Leejtettem az ebédem! – nem jött válasz. – Halló, van ott valaki? Leesett Joy ebédje, kellene valami takarítóeszköz – mondta a saját kamerájába Frank. Semmi válasz. Egymásra néztek, az üvegen át. – Most mi van? – kérdezte Joy. – Nem tudom – válaszolt Frank. – Pedig Te mindent tudsz – nevetett Joy. – Most nem – mondta komoran Frank, aztán mégis csak elnevette magát: – Csak vicceltem, persze, hogy mindent tudok. Biztosan kiment wc-re a kisasszony. Vártak. Frank nem folytatta az evést, Joyt nézte, aki csendben állt az üvegfalnak dőlve. – Jól vannak? – kérdezte egy idegen hang a hangszóróból. – Kérem, várjanak türel-

mesen. A ta...ta... takarító robotok érkezéséig. – recsegte akadozva a hang. – Maga is robot? – kérdezte Frank nevetve. – Igen – jött a válasz. Frank és Joy ijedten néztek egymásra. – Csak vicceltem – mondta a hang. - Meg vagyok fázva, bocsánat. – tette hozzá. – Semmi gond – felelte Frank – itt mindenki beteg. A takarító robot gördült Joy kalitkájába, a tálcára rakta a tányérokat és az evőeszközöket, meg a szétgurult uborkákat, a tálcát magasan a feje fölé emelte egyik karjával, a másikkal összesöpörte az ebéd maradékát, ahogy átgördült a káposztaleves tócsa fölött, hallani lehetett a szörcsögő hangot, amint beszívta a folyadékot. Mindent a ledobónyílásba dobott, többször felmosta, lefertőtlenítette a padlót. – Kérem, álljon a zuhanyzó sarokba – mondta a robot, és Joy engedelmesen a kalitka sarkába lépett. A robot lehúzta az ágyneműt, azt is a ledobóba dobta, majd újra módszeresen lemosott mindent. Frank és Joy csak nézték, mennyire emberi ez a gép. A két emberi kar-szerű fogó szerve miatt, gondolta Frank. A robot végzett. – Kérem, vegye le a ruháját, dobja a ledobó nyílásba, zuhanyozzon le! A robot-ápoló azonnal hoz tiszta ruhát – szólt az ápoló a hangszórón át. – Rendben - mondta Joy – de kérem, forduljon el! – Nem tehetem – mondta szenttelen hangon az ápoló. – Na, ne vicceljen most – mondta Joy. – Így nem zuhanyozok, maga előtt biztosan nem. – Kérem – mondta a hang. – Kérlek – mondta Frank. Joy levetközött, háttal a kamerának, a sarokba állt, az ápoló elindította a vizet, majd a szárítót. Joy csak állt. – Vegye fel a ruháját kérem! – mondta a hangszóróban a hang. – Küldje ide a robottal! – válaszolt Joy. – Ne szórakozzon kérem, tizenhét képernyőt kell figyelnem, a huszonnégy órás ügyeletből még csak kettő telt el. Joy megfordult, a beadónyíláshoz ment, Frank végig követte a tekintetével. Az ápoló is, a monitoron át. Gyönyörű nő. Ezt gondolták mindketten. Az én nőm – gondolta Frank. Az ápoló már egy másik monitort nézett, az öregúr a lélegeztetőgépen mintha nem mozdulna. Ennyi volt – gondolta az ápoló. A robot ápoló új ebédet hozott, Frank is megette a saját, kihűlt ebédjét. A tálcákat a tányérokkal és az evőeszközökkel a ledobó nyílásba dobták. Most vették észre, hogy minden használat után, valami finom ködpárát permetezett egy szerkezet a ledobó krómozott ajtajára. Joy a kisszékényhez lépett. Elővett egy könyvet. – Hemingway, Férfiak nők nélkül – mondta hangosan. Frank az ágyon ült. – Azt szeretem – mondta. – Minden Hemingwayt szeretek, tulajdonképpen. – És engem is szeretsz még? – kérdezte Joy. – Persze. Téged szeretlek a legjobban. Mindennél és mindenkinél jobban – felelte Frank. Ezt felelte, és arra gondolt, milyen furcsa, hogy olyanok így, elválasztva egymástól, mint két ismerős. Nem olyanok, mint egy szerelmespár. Biztosan a kamerák miatt, gondolta hozzá. Hiányzott neki Joy. Az illata, a bőre, a hangja, a haja, ahogy az arcába csapódik, a szája, ahogy a szájához ér. Frank Joy gondolkodott, Joy olvasott. Így telt el a délután. A vacsora késett. – Éhes vagyok -mondta egy idő után Joy. Frank nem felelt, elaludt a nagy gondolkodásban. Joy az üvegfalhoz ment, nekitámasztotta a homlokát, nézte az alvó férfit, az ő Frankjét, akire már olyan régen várt, akinek megérkeztén úgy örült, nézte az idősödő arcot, nézte Frank lehunytt szemeit. Csak egy üvegfal, gondolta Joy. Csak. A vacsora késett, és Joy egyre éheseb lett. – Halló! – fordult Joy a kame-

ra felé. – Halihó! Lesz vacsi? – kérdezte kedvesen. Semmi válasz. Mennyi lehet az idő? Nincs óránk se – gondolta Joy. Átkopogott Frankhez. – Elaludtam – mondta Frank és felült az ágyon. – Nem jött a vacsora, pedig már vacsoraidő van. Érti a gyomrom – mondta Joy. – Az ápoló sem válaszol – tette hozzá. – Halló! – szólt a maga kamerájába Frank – Nem kaptunk vacsorát. Nem jött válasz. Nem tudták, mi van. Vártak. Csendben vártak. – Semmi pánik – mondta Frank egy idő múlva. – Semmi – mondta Joy. – A kurva életbe, szóljon már valaki valamit! Mi van? Mi történt? Hol az ápoló? Hol a doki? Hol vannak a robotok? – kiabált a kamerába, aztán az üvegfalhoz szaladt és azt ütötte. – Frank, gyere át, félek! – kiabált Frank felé. – Nyugodj meg, drágám! – mondta Frank, a lehető leghiggadtabb hangján. – Biztosan, valami sürgős eset – mondta, de maga sem volt ebben biztos. – Biztosan – mondta Joy és az ágyra vetette magát. Nem tudták, mennyi idő telt el, de eltelt vagy két óra. Frank számba vette a lehetőségeket: itt vannak bezárva, hermetikusan elválasztva a külvilágtól, Joy állítólag beteg, de ez nem látszik rajta, ő nem beteg, de egyre rosszabbul érzi magát, fáj a torka, és talán hőemelkedése is van, a levegő is kevés, de lehet, hogy csak az izgalomtól. Ha még egy ideig nem jelentkezik senki, akkor át kell gondolnia, hogyan juthatnak ki innen. Az ajtók stabilan zárva, törhetetlen üveg minden, biztosan golyóálló is, a beadó nyílás és a ledobó nyílás is egy-egy zsilip, akár csak az ajtó, az egyik oldala van csak nyitva egyszerre. Eszköz, vagy szerszám, vagy csak egy kés, a kalitkában semmi. Az evőeszközöket is ledobták az ebéd után. Nincs mit tenni. Egyelőre várni kell. Aztán majd csendben éhen halunk – gondolta Frank, de azért remélte, hogy nem. Joy az ágyon ült és olvasott. Tudomásul vette, hogy nem tehet semmit. Frank majd megoldja, ha meg kell oldani végül. Frank okos, biztosan kitalál valamit, csak most nem akarja őt idegesíteni. Biztosan a megoldáson agyal most is – gondolta Joy, és a szeme sarkából átnézett Frankre. Frank az ágyon feküdt, két tenyerét az arcára borította. – Jól vagy? – kérdezte Joy. – Persze, remekül - válaszolta Frank. Újabb órák teltek el, Joy közben a fél könyvet kiolvasta. – Klassz könyv – mondta Franknek. – Hol tartasz? – kérdezte Frank. – Most kezdem az „Eine einfache frage” címűt – felelte Joy. – Nem is mondtad, hogy német – fordult felé Frank. – Az – mondta Joy. Az előtér külső ajtaja kinyílt, és begördült rajta a takarító robot. Teleszkópos nyakát kinyújtva, gömb fejét forgatva, átnézett az üveglakon. – Halló – kiáltott rá Frank. – Mi a helyzet? Mi történik odakint? Hol vannak az ápolók? Hol a doki? Hol a vacsora? – de abbahagyta a kérdéssort, mert észrevette, hogy a robot valami szerszámmal babrál a bejárat mellett, a falon. – Minden ajtót lezárt a rendszer az elkülönítőben. Nyugodjanak meg. Kihozom magukat – hallották a hangszórón át a robohangot. – De mi történt? – kérdezte most Joy. – Kihozom magukat – mondta a robot. – Ki kell hoznom magukat, ezt mondta a doktor úr. Az utasítás: ki kell hoznom a Joy nevű nőt, és a Frank nevű férfit az elkülönítőből. Mindenáron – mondta a robohang, minden érzelem és érzés nélkül. – Mi van a dokival? – kérdezte Frank. – Nem mutat életjelet – mondta a robot. – Mi történt az ápolókkal? – kérdezte Joy. – Nem mutatnak életjelet – mondta a robot. Frank csak állt az üvegalitka közepén és Joyt nézte, aki

az ágyon ült. Joy egy darabig nézte Franket, majd tovább olvasott: – Ein Schützengraben war an der freiliegenden Seite der Hütte gegraben worden, und an jedem klaren Tag strahlte die Wand, wenn die Sonne gegen sie schien, Hitze auf den Schnee und weitete den Schützengraben. Es war Ende März. – A kunyhó nyitott oldala előtt egy lövészárkot ástak, és valahányszor tiszta idő volt, a napfény a falról visszaverődött a hóra, és tovább szélesítette az árkot. Március vége volt – fordította Frank halkán, becsukott szemmel.

(Következő számunkban folytatjuk!)

Mikó F. László: Sebzett Angyal - Angyalok városa: Budapest

A és B

B bal lábfeje éppen elemelkedett a járdát szegélyező kövezettől. Szeme sarka még észlelte, hogy a lámpás gyalogos átkelőhely alig harminc méterre van. Elég közel. Talán nincs is annyi. Jobb karja nem volt szinkronban bal lábával, ettől némi bizonytalanságot érzett, de tisztán látta a balról közeledő gépkocsi lámpáit és megállapította, hogy az egyiknek sárgás fénye, míg a másiknak hideg, led-es fénye van. És ez utóbbi, alig észrevehetően ki-kihagyott, mintha pislogna. Ez a jelenség, mármint, hogy két különböző színű fény jön elő a kocsiból, emlékezetébe idézett valamit a régből, első autózézetését, amennyiben azt a tárgyat lehet autónak nevezni és a folyamatot pedig vezetésnek, mégis, folytatva a képi emlékezést, amikor bekanyarodott egy mellékutca, amelynek a sarkán egy nagyméretű üvegkirakat volt és meglátta magát, azaz a tárgyat tükröződve, felemás lámpákkal, de főleg mozgásban, akkor az nem kis büszkeséggel töltötte el, mint az e pillanatban megtapasztalható jelenség egyértelmű mozgatóját. Az ember uralmát a gép fölött. Történelmi pillanat volt. B számára legalább is.

Olyan érzés, mintha besurrant volna valakinek az álmába, mert az átéléssel egyidejűleg, kívülről is látta az egészet. Ehhez csak az volt hasonló, talán még több is, igen, biztosan több, amikor az esetlegesen hanyattfekvő A tekintetében felfedezte a gyönyör és minden lehetséges remény, feltétel nélküli jelenlétét, a rítus pantomim-játékát, rebbenékeny, a tenger délutáni hullámzását idéző mozdulatainak fokozatos lassulásait, szinte az élet megszűnését, hogy átillanjanak egy magasabb rendű állapotba, amelyben már megszűnik a többes szám és levegő sem kell, csak maga az érintés, az is mozdulatlanságba zárva. B bal lábfeje ekkor még a levegőben volt és egy pillanatra azt érezte, hogy egyensúlyoznia kell, ettől, bal karjával kitarkarta a közeledő gépkocsi jobboldali lámpáját és ezért, most csak a kicsit sárgásan világítót látta úgy, mint amikor A lassan leengedte mindkét szemhéját és B végig asszisztálta a teljes folyamatot, amint ezt követően, csak a jobb szemét oldotta fel a befelé forduló titkok alól, de nem is kinyitva ezáltal a szemét, hanem csupán leemelve onnan szemhéját egyetlen, lassú, visszavonhatatlan szándékkal, azt is csak azért, hogy valami megmozduljon, de ne változtasson semmin, hiszen ami most van, ami most történik vele, az talán nincs is, de hogyha van, az talán valódi, B talán valóban itt van benne és vele és mindenhol, ahol neki bármiféle kiterjedése van. A roncsnak talán nem műszaki, hanem inkább érzelmi és jogi értelemben nevezhető kocsizugása, ott, az üvegkirakat tanúságában, bizonyító erejű valóságában és B, mint a történések kétségbevonhatatlan oka, mint minden mozgás lényege, így együtt, elválaszthatatlanul rohantak a tükörkép felé és ekkor B is megmozdul, puhán érinti ajkaival A csukva tartott bal szemét, ami több, mint egy csóknak értelmezhető érintés, ez egy eskü, egy mindenre érvényesíthető ígéret, ami arra hivatott,

hogy B átadja a tudást, hogy csukott szemmel is azt lássa A, ami számára nyitott szemmel is felfoghatatlan, de érzékelhető. Hang ilyenkor nem képződik, mert leáll minden működése a testnek, hogy az időn túl egyszer majd újra, meg újra megszülessen. A változásra utaló első jel a tükörkép esetében az az, hogy a kirakat felé közeledő fénypár, addig egymáshoz való viszonyát makacsul tartva, pályája éppen és alig észrevehetően egy ív mentén kezd haladni és ezt B úgy értelmezi nem számottevő vezetői gyakorlata ellenére, hogy a kormányzás működik. De még inkább azt érezte, hogy a kormányt ő működteti. Egyszerűen azt állapíthatta meg, hogy ő most kormányozza az autót. Úgy vélte, értékén felül kezeli őt a sors. Egy pillanatra vagy éppen és alig csak egy pillanatra, ezt most, így utólag nem tudja megítélni, kiszakadt belőle, láthatóan elhagyta őt anyjától átörökített szorongása. Szinte elfogadhatatlan ajándéknak tűnt ez az érzés.

B alkarja közben lejjebb mozdult, sőt a közeledő gépkocsi távolsága is nagyban csökkent, s ettől megszűnt a takarás és B újra látta a gépkocsi mindkét lámpáját úgy, mint A bal szemének említett érintése következtében újra kitarulkozó tekintét, amely olyan közel volt hozzá, hogy nem is érzékelte, egyáltalán melyikükhöz is tartozik, miközben B még ugyanazzal a mélyen beszívott levegővel ölelte A minden pontján értelmezhető testét és egyre jobban félt egy újabb levegővételtől, mert az bizonyosan hangot fog adni és akkor visszazuhanak az időbe és érthetővé válik számukra mindaz, amit egyáltalán nem akarnak érteni, ami azt fogja jelenteni, hogy valami most befejeződött. Lábfeje még mindig nem érte el az úttest egyenetlen felületét, ezért az egyensúlyozására némileg még szüksége volt, bár úgy érezte, uralja a helyzetet. Az a fajta biztonság érződött most B-ben, mint kormányzáskor, amikor megérintette őt a befordulás eufóriája, egyfajta katarzist váltva ki, nem tagadja, hogy így, visszamenőlegesen érzi, hogy a hatalom ragadta el, az a szinte bénító, de mámorító érzés, hogy uralma van valami fölött s aminek persze egyik következménye az volt, hogy megszűnt a kontroll, elfordult a tükörkép, így B most csakis minden külső segítség nélkül, a zsigereire támaszkodhatott mindössze, nem vezette őt a két egybevágó fénycsóva. Hirtelen eltűnt önmaga számára. Nemcsak születni tudunk többször, de megszűnni is – futott át B félelmén.

Most csakis a gép által létezett. Nagyot változott a helyzet, hiszen most már a gép uralta őt. A ajkai, kívülről nézve szemérmesen, résnyire nyíltak meg, bár ez csak a látszat volt, valójában áthatolhatóvá váltak, megszűntek erős sejtiszövésű anyagnak lenni. Egy hártya lebegett csupán két ajka között, lüktetve egy ismeretlen gravitációs térben. Ekkor B, attól való félelmében, hogy A megszólal, nem mintha nem szerette, hogyha A beszél hozzá, de most gyorsan, ösztönösen, szinte védekezőn, szemgödrével zárta, szorította le A ajkait, mintha kutatni akarná, meg akarná lesni, hogy milyen közel vannak A várhatóan kikéredzkedő hangjai, hogy fel tudjon rájuk készülni és óvatosan, hogyha azok a hangok elhagyják A ajkait és szavakká formálódnak, fel tudja majd mérni magában, mi az a nyelvi lehetőség, amit ő most elbírna. Mert – és erről egyszer már beszéltek is A-val - vannak olyan helyzetek, amelyekben nincs helyük a szavaknak, és ha mégis, akkor azok olyan szavak kell,

hogy legyenek, amelyek képesek pontosan leírni és ez által hitelesen rögzíteni magánmitológiáik számára a pillanatot, mert akkor azok a szavak jeleznek valamit, amit az ízek, illatok és érintések még nem fejeztek be, archiválják a test visszafoghatatlan, őszinte rezdüléseit. És ilyen szó kevés lehet – gondolta akkor B, ám ha akad is néhány, azokat mindennél jobban őrizni kell, rejtve kell tartani önmagunk elől is, mert azok által idéződik meg egyszer, egy artikulálatlan, végső szenvedély s kerül elő valahonnan két, egymást kiegészítő test cinkos emlékezete, amely majd átjárja lúdbőrös halmazuk minden múltbéli tudását és a mindenhol szemérmetlenül kukucskáló szellem kiszolgáltatott és védtelen redőit is.

Ebben a pillanatban érte el B bal lábfeje az úttestet, a jobb immár mechanikusan, ellenőrizetlenül került a bal elé és B még látta maga előtt, az egyébként nem is nedves útburkolaton a két, különböző színű lámpa tükröződését, majd erős szél csapta meg B arcát és elsuhant előtte a gépkocsi, amelyen B észrevette, hogy jobb hátsó lámpái egyáltalán nem világítanak. Megnyugodott. Rendben mennek a dolgok.

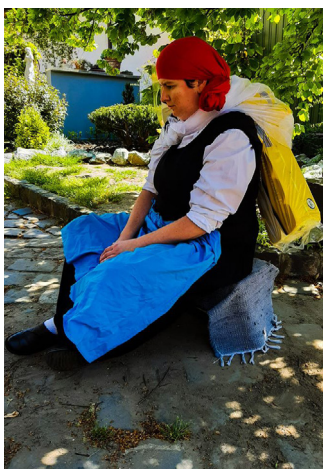
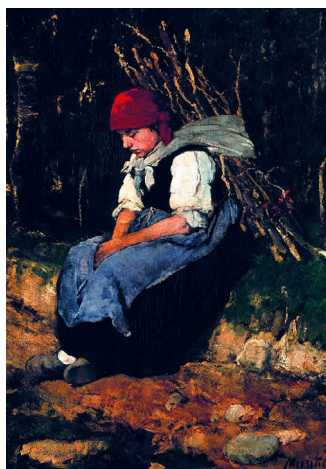
Arnóti András:Gondolkodástörténet 1.

#karantenmuveszet

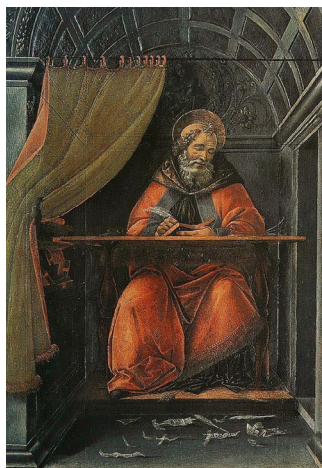
A dunaharaszti Uzsák család – Sándor; Erika és a lányuk, Anna – az amerikai Getty Museum felhívása nyomán, jó pár képzőművészeti alkotást keltett életre a koronavírus járvány vissza-szorítása érdekében elrendelt kijárási korlátozás időszakában. Annyira megtetszett nekik a közös alkotási folyamat, hogy egyelőre nem is tervezik abbahagyni. (Szépitők Magazin)

Frida Kahlo - Önarckép rövid hajjal (1940)

Munkácsy Mihály - Rózsehordó nő (1873)

Botticelli - Szent Ágoston a dolgozószobájában (1490-94)

Camilo Mori - Az utazó (1923)

Picasso - Az álom (1932)

Botticelli - Szent Jeromos (1480)

Hieronymus Bosch - A balgaság gyógyítása (1494 és 1516 között)

Baláti-Bredák Alexandra

A lemosott smink

Biztosra szeretnék menni, így már hetekkel ezelőtt kinéztem a Pinteresten a frizurát, a sminket és a haját. Így már félsiker, gondoltam magamban a fürdőszoba széles tükre előtt állva, miközben az utolsó mitesszertől is megszabadítottam nem éppen a tökéletes formavilágáról híres orrom hegyét. Ettől a gondolattól valahogy teljesen elment a kedvem az egésztől, a gyomrom is émelyegni kezdett, így kirohantam a konyhába, kitártam a hűtő ajtaját, és kivettem a három félig üres borosüvegből az egyiket, jól meghúztam, csaptam kettőt az arcomra és visszagaloppoztam a tükörhöz. Enélkül talán megint lemondtam volna a randit, ahogy már az előző két alkalommal is tettem. Na, jó, mondjuk akkor nem csoda, hogy előntött a páni félelem készülődés közben, hiszen ötletem sem volt, hogy tüntessem el a karikákat a szemeim alól, és hogy varázsoljak természetes hátsómból kívánatosan formás popót. Nem úgy, mint most, hiszen most mindent előre elterveztem. Esküszöm, mától minden este imába foglalom az internet, és főleg a Pinterest kitalálójának a nevét. Mondjuk, előtte ki kell gugliznom, hogy hívják...

Tökéletes, füstös szemeket néztem ki magamnak, igaz, a lila nem az én színem, sőt, egyenesen rühellem, de nem változtatok a netes csajszi által szigorúan előírt szabályain. Ha a végeredmény tényleg olyan lesz, mint a videóban, még az sem zavar, ha citromsárga színt kellene felkennem a szemhéjamra, pedig attól a színtől egyenesen rám tör a hányinger. De hát a trend, az trend, ugyebár...

Minden el van tervezve. Ugyan V kivágású ruhát nem találtam a gardróbomban, hiába töltöttem el egy fél napot a keresésével, mégis, mivel a biztonságot nyújtó videóban azt mondja a csaj, hogy a V-ért döglének a pasik, így kénytelen voltam bemenni egy olyan ruhaüzletbe, amit eddigi harminc évem alatt messze elkerültem, de hát tetszeni akarok! Bocsánat! Szeretnék! Drága Anyám belém nevelte: Eszter! Akarni máshol kell! Márpedig én most a tükör előtt akarok, khm... szeretnék álomnővé változni, hátha Roland végre az a férfi lesz, aki három hónapnál tovább is bírja velem cénával.

Bekapcsolom a kedvenc zenémet a JBL lejátszón, már üvöltöm is, hogy Lost on you, oooo LP-től és kezdődik a sminkelés. (El sem hiszem, hogy ezt csinálom, utálok sminkelni.)

A szigorúan csakis méregdrága alapozó felkenése után a szemceruza kerül a bal kezembe. Már most olyan, mintha egy idegen nézne vissza rám a tükörből, de kit zavar ez rajtam kívül? A lényeg, hogy tüchtig legyen az outfitem. A szemcerkát először kihegyezem, ha tompán viszem fel, a nyakamat teszem rá, hogy lemászik a szememről, még mielőtt bájosan belekacsinthatnék Roland szemébe. Persze ez nem fog megtörténni, de vicces elképzelni. Ahogy megfogom jobb kezem mutatóujjával az alapozóval alaposan eltüntetett karikáimnál a szememet, hogy jobban

hozzáférjek a szemceruzázandó területhez – most jövök rá, hogy még azt sem tudom, hogy azt a testrészemet minek nevezik, és még mennyivel vagyok így –, hirtelen egy iskolás kori emlékem ugrik be. Hogy a ceruza hatása, vagy LP melankolikus dallama teszi, esetleg a lehúzott bor, nem tudom, de hirtelen a hatodik osztályos rajzórán találom magam, Magdi tanárnővel. Bevillan, ahogy hatalmas büszkeséggel a szívemben viszem ki neki a terem elejéhez a házimat. Rajzolni kellett, bármit, a lényeg az volt, hogy szárnyaljon a fantázia. Stréber voltam, így nem csak egyet, hanem mindjárt három rajzot is készítettem. Alig győztem kivárni, hogy leteljen a hétvége, és hétfőn, a harmadik órában megmutassam a tanárnőnek a rajzaimat. Meg voltam róla győződve, hogy ötös, mi több, csillagos ötös lesz, ugyanis kétségkívül hibátlan lett.

Micimackó mézesbödönéből éppúgy csöppent ki a méz egy fücsomóra, ahogy az a nagykönyvben meg van írva. Aladdin varázsszőnyegén pedig még a szöszök is látszottak volna, ha nem éppen előtte lett volna kiporszívózva. Garfield gyönyörűen ívelt bajusza is épp ott csillant meg, ahol annak rendje módja szerint kell. Büszkeségtől dagadó mellkassal nyújtottam át Magdi néninek a lapokat, aki részleteibe mélyülve áttanulmányozta azokat, majd két fejrész közepette visszaadta. A gond csak az volt, hogy a feje nem függőlegesen le-föl mozgott, hanem vízszintesen, jobbra-balra. A gyomromban hirtelen szorongást kezdtem érezni, nem értettem, mi nem tetszhet neki a tökéletes munkámban.

– Esztikém, ezek hibátlan rajzok, de!

– De mi? – kérdeztem az értetlenséget még véletlenül sem leplezve az arcomról.

– De látszik, hogy ezeket egyszerűen átmásoltad valamiről.

Nem értettem, mi ezzel a baj, azt meg pláne, hogy miért beszél ilyen degradálón a rajzaimról. Mi az, hogy EGYSZERŰEN? Nem volt az olyan egyszerű... Tökéleteset szerettem volna rajzolni, hiszen a családban sajnos senki nem tud egy pálcikaembernél többet rajzolni, és én sem voltam – és még most, 30 évesen sem vagyok – kivétel..

– Én nem tudtam, hogy ezt nem szabad. Rátettem a képre a direkt emiatt vásárolt átlátszó papírokat, és átmásoltam a körvonalakat – mondtam, hátha végre értékeli Magdi néni, hogy mennyi energiám és munkám van benne. Még boltba is el kellett mennem, mert otthon csak olyan rajzlap volt, ami nem látszik át.

– Sajnos, Esztikém ezt így is csak egy közepesre tudom értékelni. A feladat az volt, hogy szárnyaljon a képzeleted, hogy egyedít alkoss. A másolásban nem látszik az egyéniséged, ezt így bárki le tudja rajzolni.

Darabjaimra hulltam. Ha nem támaszkodtam volna a tanári asztalnak, tán még el is ájulok. Nagyon szomorú lettem, talán még sosem voltam azelőtt ilyen csalódott. Meggyőződésemm volt a dicséret, ehelyett fájó kritikát kaptam. Mégis, valami fontosat ott és akkor megtanultam, amire most, harmincévesen döbbsentem csak rá igazán, a tükör előtt állva.

Hirtelen vége lett a dalnak és nekem megállt a kezem a jobb szemem ceruzá-

lása közben. Néztem magam a tükörben, majd ránéztem a netes lányra a sminkes videóban. Felváltva néztem a két arcot, mintha teniszmeccsen lennék, jobbra-balra, jobbra-balra. Észrevettem, hogy szép lassan kezdtem teljesen a másolata lenni az idegen lánynak. Elindult a következő LP szám, de mire a végére ért, én már rég letöröltem magamról az alapozót és a szemceruzát, a bonyolult loknis haj helyett egyszerűen felkötöttem lófárokba a hajzuhatagomat, belebújtam a kedvenc farmeromba és elindultam az étterembe Rolandhoz. A randi végén hazakísért, és ahelyett, hogy megsókolt volna, közelebb hajolt hozzám és a fülembé súgta, hogy gyönyörű vagyok. Megbeszéltünk egy következő randit, én pedig megspóroltam magamnak a sminklemosást, így egy gyors fogmosás után behuppantam az ágyba. Elmosolyogtam magam és csak a semmibe, tizenhat év késéssel ugyan, de hangosan kimondtam: köszönöm Magdi néni!

Fotó: Kovács Attila

Rossz álom

Özvegy Vekker Gézáné hogy, hogy nem, időutazó lett.

Este, amikor lefeküdt még csak kétezer-tizenégyet írtak, de reggel más dátumra ébredt. Kinyitotta a rádiót, ám kedvenc hullámsávján csak sistergés szerű hangot hallott. Bekapcsolta a televíziót, keresgélni kezdett. A képernyőn makacs mákszemek sokasága tudatta vele, semmi sem fogható. Zavarában ismét a rádiót nyomogatta, taláalomra csavargatni kezdte az állomás kereső gombot.

– ...hallották. Rövidesen híreink következnek – mondta a lány női hang.

És valóban, néhány sípolás után felhangzott egy ismeretlen szignál.

– Kétezer-ötvenkilenc, április tizenegyedik van, reggel hét óra. Itt az Aggok rádiója. Üdvözlöm kedves szépkorú hallgatóinkat, híreinket hallják.

De hiszen ez lehetetlen – morogta félhangosan magában. – Tegnap még... és mi az, hogy...

– Az idősek személyre szóló anyagi juttatásait, ilyen a nyugellátás minden formája, a legfelsőbb hatalom a megromlott pénzügyi helyzetre való hivatkozással a mai naptól határozatlan ideig felfüggesztette – kezdett hozzá a bemondó. – Kérjük, hogy ne...

Atyaisten! – szaladt ki a száján, miközben gépiesen tekert egyet a gombon.

Gondolataiba mélyedt. Ha ez így van, mi lesz most? Szórakozottan piszkálta a tekertyűt, amíg ismét megtalálta az érzékeny bűgő tónust.

– ...semmi ok – hangzott el. – További híreink. Ahogy már korábban is szoltunk róla, ebben a hónapban is sor kerül a Tajgetosz napokra. Önöknek az elkövetkező hetvenkét órában lehetőségük nyílik arra, hogy jó államtárs módjára enyhítsenek az ország nehéz anyagi helyzetén. Mint ismeretes, kijelölésre kerültek azok a magaslati pontok, ahonnan alávehetnek magukat. Külön jármű viszi becses társainkat a helyszínre. Ott, szükség esetén lelki és fizikai segítséget is igénybe vehetnek, tisztelt hallgatóink. Ezúton szeretnénk az önök tudomásukra hozni, hogy az akció tovább folytatódik. Tehát, akiben még nem érlelődött meg a gondolat, biztosíthatjuk, nem maradt le semmiről. Hiszen ne feledjék, a jelszó: jobb ma a mélység, mint holnap a vénség.

– Anya, anya!

– Nem megyek a Tajgetoszra, ne lökjetek le, ne...!

– Hová nem mész? Jó reggelt! A kávéd... Majdnem leestél az előbb az ágyról, talán rosszat álmodtál.

Kölcsönös

– Bocsánat, bocsánat, ne haragudjon, de azt hiszem az, amit a kezében tart, az az enyém.

– Tényleg?

– Igen, megismerem arról a keskeny börszalagról. Ja, és az ovális patent is...

– Ezt nem is figyeltem. Tessék.

– Köszönöm.

– Szép darab, megmondaná honnan való?

– Hát persze. Egy kiárusításon vettem. Egyszerűen nem tudtam ott hagyni, annyira finom darabnak látszott. Mondja látott már hasonlót?

– Valóban egyedi, bár mintha már egy kissé viseltes volna...

– Az. De azért nem szívesen válnék meg tőle, tudja teljesen hozzám nőtt. Látott már ezt, azt, úgy az idő elteltével. Néha tele volt, másszor meg teljesen üresen lapult a kabátzsebemben.

Már mikor, hogyan járta ugye... Nem is mondtam, hogy szattyánbőr. Manapság egyre ritkább az ilyesmi.

– Valóban?

– Bizony. Megboldogult nagyapám mondta mindig, sok jó bőr létezik, de a szattyán az más.

– Nem vagyok bőrszakértő, ami azt illeti.

– Megtudhatnám, mivel foglalkozik uraságod? Már, ha nem veszi tolakodásnak.

– Nem, egyáltalán nem. Zsebmetsző vagyok.

– Úgy érti, hogy...

– Úgy. Valamiből élnem kell ebben a romló világban uram, de hát nehéz kenyérkereset ez kérem, én mondom, nehéz.

– Hajaj, bizony így van, ahogy mondani tetszik. Mégegyszer köszönöm, hogy megtalálta bizonyára kirántottam a zsebemből. Hiába óvatos az ember, mégiscsak előfordul egy kis könnyelműség ugyebár. Még jó, hogy vannak becsületes egyének is a világon.

– Bizony jó.

– Pardon, még be sem mutatkoztam, Rövid vagyok.

– Örvendek, Tömör. Tömör Béla.

– Akkor viszontlátásra.

– Viszontlátásra. Egy pillanat... a zsebóra, amit a markában fog, azt hiszem, az meg az enyém. Megboldogult apámé volt, megismerem a jellegzetes, veretes láncot. Bizonyára kicsúszhatott valahogy...

KULTURÁLIS KÖRKÉP

Kedves Olvasóink!

Örömmel tájékoztatnánk Önöket új színházi bemutatókról, sikeres előadásokról, hangversenyekről, irodalmi életünk jeles eseményeiről, kiállításokról és folytathatnánk kulturális életünk szerencsére gazdag kínálatának felsorolását.

Ezek most nincsenek. Nehéz napokat, heteket élünk, amely időkben, ki-ki igyekszik felfedezni és beépíteni mindennapjaiba saját tartalékait, környezetével való együttműködéseinek lehetséges technikáit egy másfajta életritmus kialakításával. Tanácsokat, ötleteket adunk egymásnak, mit hol és hogyan találhatunk meg, mivel tehetjük teljesebbé a megszokottnál több szabadidőnket, mely programokkal, elfoglaltsággal gazdagíthatjuk napjainkat. Nagyon sok intézmény – köztük a Laffert-kúria – igyekszik alkalmazkodni a megváltozott feltételekhez, és küldetésük nyomán az egészségügyben, az oktatásban, a kultúra-közvetítésben, kereskedelemben és sorolhatnánk közös dolgaink irányait, teljesíti feladatát. Természetesen ez a folyamat az egyéntől indul és az egyénig tart. Nélkülünk, mindenki személyes ambíciója, kitartása és együttműködő készsége nélkül ez nem megy. Ericsson gondolatát idézve: „*Lényeg az emberek közötti kommunikáció. A többi csak technológia*”.

A következőkben olyan lehetőségekre szeretnénk a figyelmet ráirányítani, amelyek igénybevétele nagyban gazdagíthatja szűkebb terekre kényszerült mindennapjainkat.

Bizonytal sokak számára az említett csatornák nem idegenek, de akik nem ismerik vagy eddig nem vették igénybe ezeket a szolgáltatásokat, a kulturális kínálatok hozzáféréseit, nekik ez hasznos lehet.

A művészeti és irodalmi élet kínálatából, egyet-egyét kiemelünk és azok „link”-jeit közöljük.

FILM

Filmarcívum:

vimeo.com/338235010?fbclid=IwAR3T8Jb3rhPBgCFBP-ASYcpA4oATD5JIMd-phBIMdYa54fuKbYforatagábólQrc7K61KUU

ZENE

MüPa

fidelio.hu/plusz/matol-mindenki-szamara-elerheto-a-mupa-digitalis-vidcotara-153505.html

New York-i Metropolitan Opera

https://www.vulture.com/2020/03/coronavirus-the-metropolitan-opera-to-stream-free-operas.html#_ga=2.254114830.729373546.1584222597-192776892.1545929343

vagy: <http://bit.ly/2WifJzp>

illetve: <https://www.metopera.org>

SZÍNHÁZ (és a Magyar Televízió által közvetített valamennyi műfaj)

archivum.mtva.hu

Karantén Színház - Trip Hajó a Facebook-on, elsősorban kortárs darabokkal, (ezen kívül érdemes rákeresni külön a színházak neveivel is)

Régi nagy színház sikerek közül néhány:

Katona József Színház - Csehov: Platonov

<https://www.youtube.com/watch?fbclid=IwAR08BLKd2D6LtOmryazSGsrHSs-V2Cn1qURiAvC8HSq-BATZR2ClgirP5CNk&v=EYeLNLIntng&app=desktop>

Katona József Színház - Moliere: A fősvény

https://www.youtube.com/watch?v=Zk_HVsm9fK8&fbclid=IwAR0faXT_0icTC-FoqDyNBLX95rjnVYxHso5-lf-9PS3EXTuDEoPe8f5uGmUc&app=desktop

Madach Színház - Neil Simon: Napsugarfiúk

https://www.youtube.com/watch?v=7EeVL9sKLMc&feature=share&fbclid=IwAR3z2znOzlxVPR_DJWFjuiAA4jFzd6N-T8AINkynhQwpSnHz-H9Ftq1vMeoI

Pécsi Nemzeti Színház - Feydeau: Bolha a fülbe

<https://www.youtube.com/watch?v=VvBcEYoiBks&feature=youtu.be&fbclid=IwAR1gYy7xFnPTrlAFxTGDK21y60fP3E-uoiXhPnR5H4FS3gFYd-NvXmWLnVD0>

Budapesti Kamaraszínház - Marsha Norman: Jó éjszakát, Mama

https://www.youtube.com/watch?v=JBK_S2myjaU&fbclid=IwAR1KpCr1USZ-M1Ixi93GvZ5hiOktGzFD18HAnNtCyrD_62weAqnoCrTTHID0

Pesti Színház - Szakonyi: Adáshiba

https://www.youtube.com/watch?v=j3T_17uYGVo&feature=share&fbclid=IwAR2wS2r8oiFYwgMk1A7bFOdEN5hQa21uFMmJjAn1qPRWG-F0AeOvq7k2MPAc

Thalia Színház - Mario es a varázsló (Latinovits)

https://www.youtube.com/watch?feature=share&v=8KY9myVAsk-M&fbclid=IwAR1F4VC2u149EBCFP1wpaVXY1Ehlltj-uBt0vEUrSzFR_tKd-lq8pPms2PKg&app=desktop

Katona József Színház - Spiró: Az imposztor

https://www.youtube.com/watch?v=iB_7vI91PoE&fbclid=IwAR1FCgEP-C8u0F1S0GHZOAdCzq8WZd1uWBrGx9MsCTtnpHcJfJNBfSsVicDE&app=desktop

IRODALOM

www.youtube.com/playlist?list=PLnH_IE5VzAreOkWkRiLVqQ6UpasObmdHe

(ez az oldal például a Magvető Kiadó Kiadó, a magyar költészet 2019-es válogatását mutatja be)

KÉPZŐMŰVÉSZEZET

Ide kattintva az egyetemes művészettörténet jelentős alkotóit, korszakait bemutató filmeket tekinthet meg, ill. válogathatnak a természetfilmek legjobbjai közül is

<https://www.pannonia-entertainment.hu>

De megemlíthetők további, un. virtuális galériák is. Álljon itt példának a hazai legnagyobb, - a számos állami és magánkézben lévő galériák, kiállítótermek mellett -, a Magyar Nemzeti Galéria elérhetősége:

virtualiskiallitas.mng.hu

Kedves Olvasóink! A fent említett és megjelenített hozzáférések példák. Olyan ét-lapnak tekinthetők, melyek mintáin keresztül mindenki megtalálhatja érdeklődésének megfelelő szakirányokat. Keresni, kutatni kell.

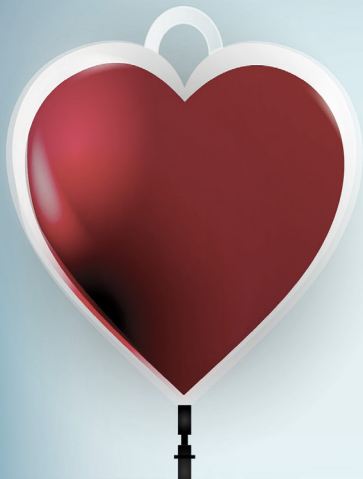

DUNAHARASZTI

Közös felelősségünk, hogy az embert próbáló időkben is folyamatosan biztosítani tudjuk a szükséges vérkészítményeket beteg embertársaink számára !

VÉRADÁS

Az Országos Vérellátó Szolgálat, mindent megtesz annak érdekében, hogy a véradóeseményeken **BIZTONSÁGOS KÖRNYEZETET biztosítson mind a **VÉRADÓK**, mind a **DOLGOZÓK** számára.**

- A véradás helyszínére történő belépés előtt biztosítjuk és elvárjuk a kézfertőtlenítést.
- A véradás helyszínére történő belépés előtt érintesmentes lázmérő eszközzel megmérjük a jelentkezők testhőmérsékletét. A 37,5 °C-os vagy az azt meghaladó hőemelkedést mutató személyek nem léphetnek a véradás területére.
- A véradási helyszínen korlátozzuk a helyiségben tartózkodó véradók számát.
- A kérdőívek kitöltésére, várakozásra, véradásra szolgáló terület mindig úgy kerül kialakításra, hogy biztosított legyen az egyes véradók között a minimum 1,5 m-es távolság.
- Igény szerint sebészi maszkot biztosítunk a véradóknak és tájékoztatjuk őket a maszk helyes használatáról.

**2020. MÁJUS 11-én HÉTFŐN
12 - 18 óráig**

Előzetes időpont egyeztetéssel !

Kövágó Mónika: 06-20/583-9381, kovago.monika@dunaharaszti.hu

**Helyszín:
Laffert Kúria
Dunaharaszti, Fő út 172.**

Köszönjük !

**ADJ VÉRT ÉS
MENTS MEG HÁROM ÉLETET!**